

**Auckland
LIGHT RAIL**
Bringing us closer

Ko hono liliu 'o ē founnga 'etau nofo 'i 'Okalani

Ko e vakai pē eni 'a e tangata tāvalivalí – Loto Kolo 'o Mangle

'Oku mahulu hake 'a e Halanga Fefononga'aki Lēlué (Light Rail) ia 'i ha fa'ahinga polōseki fefononga'aki pē. Ko ha sitepu ia ki ha kaha'u lelei ange ma'a 'Okalani. Ko ha fakava'e eni ki ha fakalakalaka mo e tupulaki 'i he kaha'ú, 'a ia te ne fakafaingofua 'i 'etau tu'unga faka'ekonōmiká, 'ātaká, pea mo 'etau ngaahi komiuniti kenau lakalakaimonū ai.

'I he taimi 'oku faingofua ai e fehokotaki mo e ngaahi feitu'u 'oku tau fononga tu'o lahi taha ki ai, 'oku hoko leva 'o toe lelei ange 'a e tu'unga 'o 'etau mo'uí. 'I he 'alu ke toe tupulaki ange 'a hotau koló, 'e tokoni 'a e Hala Fefononga'aki Faingofuá ke fakafaingofua 'i ange 'a e fefononga'aki 'a e kakaí.

'Oku fengāue'aki fakataha 'a e Potungāue Fefononga'akí (Ministry of Transport), Kautaha Fefononga'aki Waka Kotahi 'a Nu'usila (Waka Kotahi NZ Transport Agency), Kosilio Fakakolo 'a 'Okalani (Auckland Council), Kautaha Fefononga'aki 'a 'Okalani (Auckland Transport), Potungāue ki he Tokangaekina e Ngaahi 'Api 'a e Pule'angá (Kāinga Ora) pea moe Kau Taki Mauli Mau'olunga 'o 'Okalaní (Mana Whenua), ke vakai 'i 'a e founnga lelei taha 'e malava ai ke ngāue'aki 'a e Hala Fefononga'aki Faingofuá 'i he feitu'ú ni.

Ko 'emau taumu'a tefitō ia ke fokotu'u ha Hala Fefononga'aki Faingofua 'i he vaha'a 'o Mangle pea mo e loto kolo 'o 'Okalani.

E anga fēfē leva 'a e kaunga 'a e polōseki koení kiate koe pea mo ho'o komiuniti? 'Oku mau fie fanongo ki he anga ho'o fakakaukáu.

Ko e Hala Fefononga'aki Faingofua koení, 'e:

- Tokoni ki hono fakatupulekina 'o ha loto kolo 'oku fehokotaki mo lelei ke nofo 'i, 'a ia 'e faingofua ange, ma'a mo malu ki he fefononga'aki.
- Tokonaki ha faingamālie ke 'atā ange 'a e fe'alu'aki ki he fanga ki'i kolo 'oku si'isi'i pe 'ikai ke a'u kiai e pasi moe lēlué.
- Faka'ai'ai ke toe lahi ange 'a e fakalakalaká ke lava 'o fe'unga tonu mo e ngaahi fiema'u fakae'api kehekehe 'a e koló.
- Malava ke fakafehokotaki ai moe ngaahi founnga fefononga'aki kehé, koe fononga luelaló, pea pehē ki he fefononga'aki 'i he pasikalá pe paikí.
- Toe fakalahi e langa ngāue he halanga fononga koení pea malava ai ke 'omai e ngaahi falekoloá moe ngaahi pisinisi ke toe ofi mai ki he feitu'u 'oku nofo ai e kakaí.

I he taimi ni, 'oku lolotonga vakai ai 'a e timi 'oku nau tokanga'i e polōseki ki ha tafa'aki 'e ua 'o e Hala Fefononga'aki Faingofua koení – 'a ia koe fanga ki'i lēlué iiki fakaeonopooni 'oku lele pē he loto halá (modern trams) pea moe lēlué iiki kae lele oma (light metro). Koe fanga ki'i lēlué iiki fakaeonopooni (modern trams) 'oku lele ia 'i he hala tatau pē 'oku lele ai e ngaahi me'alelé 'i he ngaahi feitu'u 'i loto koló. Ko e lēlué iiki kae lele omá (light metro) 'oku lele pē ia 'i he halanga lēlué, 'a ia 'oku fakamavahe'i ia 'o 'ikai lele fakataha mo e ngaahi me'alele 'i he loto halá. Ko e ongo founnga fefononga'aki fakatou'osi 'oku malava pē ke lele 'i he fungafonua pe 'i lalo fonua, pe fakatou lele lōua pe 'i he fungafonua mo lalofonua.

Benefits

 Tokolahi 'oku malava ke fakahaka 'i loto	 'Oku 'i ai ma'u pē	 Hokohoko/Falala'anga	 Faingofua ke heka ki ai
 Lelei ki he 'ataki	 Malu	 Tangutu lelei he nofo'anga	

Ko e hā hono lelei 'o e Hala Fefononga'aki Faingofuá?

'Oku hanga 'e he Hala Fefononga'aki Faingofuá 'o 'omai ha founa fefononga'aki 'oku faingofua, falala'anga, malu mo fiemālie, 'a ia ko ha founa fakamānako lahi 'aupito ma'á e fefononga'aki 'a e kakai.

'I he 'ene kehe ange mei he halanga ki he pasí, koe founa fefononga'aki faingofua koení 'oku fokotu'u ma'u ia pea ne toe uta moe kakai tokolahi ange. Ko e founa fefononga'aki faingofua koení 'e lele ia 'i he miniti 'e nima kotoa pē pea te ne 'ave ai e kakai 'e toko 220,000 pe lahi ange ai, ke toe ofi ange ki he 'enau ngaahi ngāue'angá, akó mo ha feitu'u pe tenau fie 'eva kiai.

Ko hai kimautolu?

Kuo vahe'i ki he timi Hala Fefononga'aki Faingofua 'o 'Okalaní (Auckland Light Rail Project Team) 'a e fatongia ko hono fa'u 'o ha polokalama ngāue pea 'omai mo e ngaahi fokotu'ú, 'o fekau'aki mo e me'á ni. 'E tokoni eni ki he Pule'angá ke nau fakahoko ha tu'utu'uni 'i he faka'osinga 'o e ta'ú, 'o fekau'aki mo e halanga fonongá, founa fefononga'aki 'e ngāue'aki pea mo e kautaha tenau fakahoko e ngāue ko ení.

Ko e hā te mau fa'u ai 'a e halanga fonongá ke lele mei Loto Kolo ki Mangelé?

Ko e halanga fononga koení te ne fakafehokotaki ai 'a e ongo feitu'u ngāue'anga lalahi 'e ua (Loto Kolo 'o 'Okalaní pea mo e Mala'evakapuná). 'E fe'ungamālie eni pea moe ngaahi palani ki he ngaahi 'api nofo'anga 'a e pule'angá, pea faka'atā ai ki he kakai 'o e ngaahi feitu'u 'oku 'ikai ke loko malava 'o faingamālie kenau ngāue'aki 'a e pasí moe lēlué, ke nau fai pehē.

Ko e halanga fononga ko ení koe huitu'a ia 'o e netiueka ki he ngaahi founa fefononga'aki 'a ia 'e a'u nai ki ha taimi 'e malava ke fakafehokotaki ai ia pea mo e ngaahi hala fefononga'aki faingofua kehé, 'a ia 'oku 'alu ki he feitu'u faka-Tokelaú pea mo e faka-Tokelau Hihifó. 'E hoko eni 'o ma'u 'aonga mei ai 'a e koló hono kotoa pea malava ai moe kakai tokolahi ange ke tau'atāina 'enau fononga holo 'i he loto koló.

Ko e ngaahi me'a eni 'oku mau fekumi ki ai he lolotongá ni:

1. Sio ki he founa 'e fehokotaki fakataha ai 'a e halanga fononga ko ení mei he Loto Koló ki he Wynyard Quarter, pea mo vakai na'a lava mo ha halanga fononga ki he 'Univēsiti.
2. Ko e Hala Fefononga'aki Faingofuá 'e malava ke fou 'i he hala Dominion pē koe hala Sandringham.
3. Ko ha ngaahi fehokotaki ki he palani ke fakafo'ou e ngaahi feitu'u 'i he koló, kau ai 'a e 'Ofisi Kāinga Ora Housing 'i Mauni Losikoló pea mo Mangelé.
4. Sio ki ha founa ke fakafehokotaki ai 'a e motouei pea mo e tau'anga lēlué/tau'anga pasí 'i Onehangá.

5. Sio ki hano fokotu'u ha hala fakakavakava fo'ou 'o e Harbour Manukau. 'E 'ikai te ne uesia 'a hono langa fo'ou ('oku lolotonga fakahoko) 'o e Hala Fakakavakava Motu'a 'o Mangelé.
6. Sio ki ha founa ke fakafehokotaki mai ai 'a e halanga fonongá ki Mangelé, 'o kau ai 'a e founa ke hoko ai 'a e halá ki he Loto Kolo 'o Mangelé pea mo e Kāinga Ora housing.
7. Sio ki ha founa ke fakafehokotaki ai 'a e halanga fonongá ki he loto Mala'evakapuna 'Okalaní pea mo e halanga ki he vakapuná.

'Oku mau loto ke fanongo ki ho 'o fakakaukau

'Oku mau fengāue'aki fakataha mo e ngaahi komiuniti 'oku nau nofo 'i he halanga fononga koení pea mo e kakai 'Okalaní hono kotoa pē. 'Oku mau fie fanongo ki he anga ho 'o vakai fekau'aki moe anga 'ene kaunga kiate koe mo ho 'o komiuniti 'a e polōseki koení.

Me'a mai 'o fe'iloaki mo kimautolu

Ko 'emau timi te nau 'i he ngaahi fakataha'anga mo e ngaahi māketi 'oku teu fakahoko 'i he komiuniti 'i Siulai mo 'Aokosí. Vakai ki he 'emau uepisaiti ki he ngaahi 'ahó mo e ngaahi feitu'u 'e fakahoko aí.

'A'ahi mai 'i he 'initaneti

'I he lightrail.co.nz pea ke ke fakafonu ha foomu ke 'omai ai ho' o laú.

Telefoni pe 'imeili mai

Telefoni: 0800 567 847

'Imeili lightrail@nztta.govt.nz

**Auckland
LIGHT RAIL**
Bringing us closer